

АКТУАЛЬНІ
питання
організації
інклюзивного
навчання в ЗДО

Для дітей з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти створюється команда супроводу .

Що таке «команда супроводу»?

Положення про команду психолого-педагогічного супроводу (далі – Команда супроводу) дітей з особливими освітніми потребами (далі – дітей з ООП) у закладах загальної середньої та дошкільної освіти визначає порядок надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП, які здобувають освіту в умовах інклюзії.

Команда супроводу дітей з ООП:

- створюється наказом керівника закладу освіти, в якому здобувають освіту діти з ООП;
- підпорядковується керівнику закладу освіти;
- співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром, що здійснює методичне забезпечення її діяльності в межах адміністративно-територіальної одиниці.

Хто входить до команди супроводу?

Згідно з Положенням про команду психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти, до команди супроводу залежно від індивідуальних потреб дитини входять:

- **постійні учасники**: вихователь-методист, вихователь, асистент вихователя, практичний психолог, та батьки дитини з ООП, тощо;
- **залучені фахівці** (у тому числі фахівці інклюзивно-ресурсного центру): вчитель-дефектолог (в залежності від виду порушення розвитку дитини з ООП), медичний працівник закладу освіти, сімейний лікар, асистент дитини, спеціалісти служби соціального захисту населення, спеціалісти служб у справах дітей тощо.

Функції, які має виконувати вихователь-методист:

- формування складу Команди супроводу;
- призначення відповідальної особи щодо координації розроблення ІПР;
- організація роботи Команди супроводу;
- контроль за виконанням висновку ІРЦ;
- залучення фахівців (в тому числі фахівців ІРЦ) для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП;
- контроль за виконанням завдань учасниками Команди супроводу своїх функцій;
- розроблення спільно з іншими учасниками Команди супроводу індивідуального навчального плану дитини з ООП;
- залучення батьків дитини з ООП до розроблення і погодження ІПР;
- оцінка діяльності педагогічних працівників, залучених до реалізації ІПР;
- моніторинг виконання ІПР.

Документація, яку має вести вихователь-методист:

В разі призначення вихователя – методиста відповідальним за організацію інклюзивного навчання, педагог повинен упорядкувати ряд документів.

- Наказ, в якому йдеться про призначення вихователя – методиста відповідальним за організацію та стан інклюзивного навчання;
 - Копії наказів, які стосуються вихованців з ООП;
 - Копії висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини;
 - Копії заяв батьків (відкриття групи);
 - Копії висновків ЛКК або посвідчень особи з інвалідністю та індивідуальних програм реабілітації (за наявності);
 - Положення про Команду супроводу дитини з особливими освітніми потребами ЗДО;
 - Нормативні документи з питань інклюзивного навчання в ЗДО;
 - Графік засідань Команди супроводу ;
 - Протоколи засідань Команди супроводу. *(Засідання команди супроводу проводиться не менше трьох разів протягом навчального року).*
-

Функції, які має виконувати вихователь:

- забезпечення освітнього (виховного) процесу дитини з ООП;
 - виконання ролі координатора в процесі розробки ІПР та у визначенні кінцевих цілей навчання;
 - інформування учасників Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності дитини, її сильні сторони та потреби, про результати виконання дитиною освітньої програми;
 - надання рекомендацій педагогічним працівникам щодо технологій, що показали ефективність в освітньому процесі;
 - контроль за наданням психолого-педагогічних послуг дитині з ООП згідно з ІПР;
 - підготовка індивідуального навчального плану та/(або)індивідуальної навчальної програми;
 - визначення спільно з іншими педагогічними працівниками рівня досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених ІПР, на початку кожного кварталу;
 - створення належної моральної атмосфери взаємин у групі (вихователь-дитина, дитина-дитина тощо);
 - консультування батьків (законних представників) про стан засвоєння освітньої програми дитиною з ООП.
-
-
-
-

Функції, які має виконувати асистент вихователь:

- допомога в організації освітнього (виховного) процесу дитини з ООП;
- участь у розробці ІПР;
- участь у підготовці індивідуального навчального плану та/(або) індивідуальної навчальної програми;
- адаптація навчальних матеріалів з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з особливими освітніми потребами;
- спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб;
- здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП;
- оцінка спільно з вихователем рівня досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених ІПР;
- підготовка інформації для учасників засідання ППК за результатами спостереження за дитиною щодо її індивідуальних особливостей, інтересів та потреб;
- консультативна допомога батькам (законним представникам), педагогічним працівникам.

Спільні дії вихователя і асистента на різних етапах освітнього процесу

Спостереження: на цьому етапі нам потрібно з'ясувати які має здібності дитина з ООП, його сильні сторони, труднощі, емоційний стан під час занять і вільного часу, поведінка. Вихователь і асистент разом спілкуються за індивідуальний стиль навчання дитини!!!

Планування: підготовка навчальних матеріалів, спільні дії фахівців під час уроку, розробка алгоритмів які допомагають краще зрозуміти і опанувати матеріал, опанувати матеріал, обговорюємо і готуємося до можливих змін у навчальній програмі

Навчальний процес: впровадження навчальних стратегій, спільне обговорення результатів роботи групи, разом можна з'ясувати на які результати ми очікуємо і чого нам вдалося досягти, більш детально розглядаємо елементи уроків і виявляємо моменти на які потрібно звернути увагу.

Оцінювання результатів: якщо обидва фахівця обрали вірну навчальну стратегію, підготували дитячий колектив до позитивної взаємодії один з одним, то оцінювання - це не складний етап, але робимо це об'єктивно, а для дитини з ООП акцент робимо на виконанні адаптованої або модифікованої програми з предмету.

Дисципліна: простими словами пояснюємо дитячому колективу, що ми всі різні і в цьому наша перевага. Просимо допомоги у дітей діяти однаково і спокійно ставитися до проявів незрозумілої поведінки, якщо така є у дітей з особливими освітніми потребами.

Звітність: не забуваємо про професійну етику і конфіденційність, обговорюємо результати навчання, комунікативні навички та соціалізацію дітей з ООП з їх батьками. Знаючи потреби дитини звертаємося до адміністрації з метою обладнання навчального середовища. Разом пишаємося досягненнями дитячого колективу.

Від спільних координованих дій вихователя і асистента в процесі роботи в інклюзивній групі виграють не тільки діти з особливими освітніми потребами, а й усі діти групи

Потрібно чітко розуміти свої ролі і відповідальність і разом йти до досягнення спільної мети

СПІЛЬНЕ ВИКЛАДАННЯ

Форма організації освітнього процесу у віковій групі, при якому два чи більше спеціалістів спільно проводять викладання у групі вихованців (серед яких є діти з ООП) в єдиному фізичному просторі (віковій групі). Спільне викладання передбачає участь двох або більше педагогічних працівників, які спільно викладають навчальний матеріал і є рівноправними у процесі виховання та навчання.

ПІДТРИМУЮЧЕ ВИКЛАДАННЯ

Один викладає, інший допомагає, або ведучий і помічник. Ведучий педагог визначає організацію змісту заняття, методи викладання, навички, які дітям необхідно розвинути для виконання навчальних завдань, тощо, а другий педагог йому асистує.

ПАРАЛЕЛЬНЕ ВИКЛАДАННЯ

Педагоги працюють одночасно з різними підгрупами дітей в одній групі. Навчальний зміст може бути однаковим або різним для двох підгруп дітей. Формування груп також може відбуватись по-різному: педагоги можуть поділити групу на дві підгрупи порівну або один педагог може працювати з більшою групою дітей, а другий – з меншою.

АЛЬТЕРНАТИВНЕ ВИКЛАДАННЯ

Більшість дітей залишається в складі великої групи, а деякі діти, серед яких діти з особливими освітніми потребами, працюють у малій групі. Педагоги розподіляють обов'язки з планування та викладання. Вихователь проводить заняття, в той час як асистент працює з невеликою групою дітей. Цей підхід дає можливість забезпечувати індивідуалізоване навчання і одночасно допомагати дітям, у яких виникають труднощі у засвоєнні певної теми.

ВИКЛАДАННЯ В МАЛИХ ГРУПАХ

Навчальне середовище організовано в групі так, що діти навчаються в невеликих групах (навчальних центрах). Педагоги розподіляють між собою кількість навчальних центрів, за які відповідають. Вони переходять від однієї групи до іншої, при цьому характер навчального матеріалу може змінюватися залежно від потреб дітей. Доцільним є такий добір завдань, щоб наприкінці заняття дітей об'єднала колективна діяльність. Це згуртовує дитячий колектив, вчить працювати спільно в різних групах.

ПОПЕРЕМІННЕ ВИКЛАДАННЯ

Практикують тоді, коли потрібно, щоб один із педагогів підсилив якість викладання іншого педагога. Це може відбуватися, наприклад, коли один із педагогів ще раз повторює інформацію іншими словами (парафраз), моделює необхідні навички тощо. Додаткове або взаємодоповнювальне викладання є хорошою можливістю для менш досвідченого педагога отримати необхідну практику та відчуття впевненості у своїх силах, щоб перейти до іншої форми спільного викладання – викладання у команді.

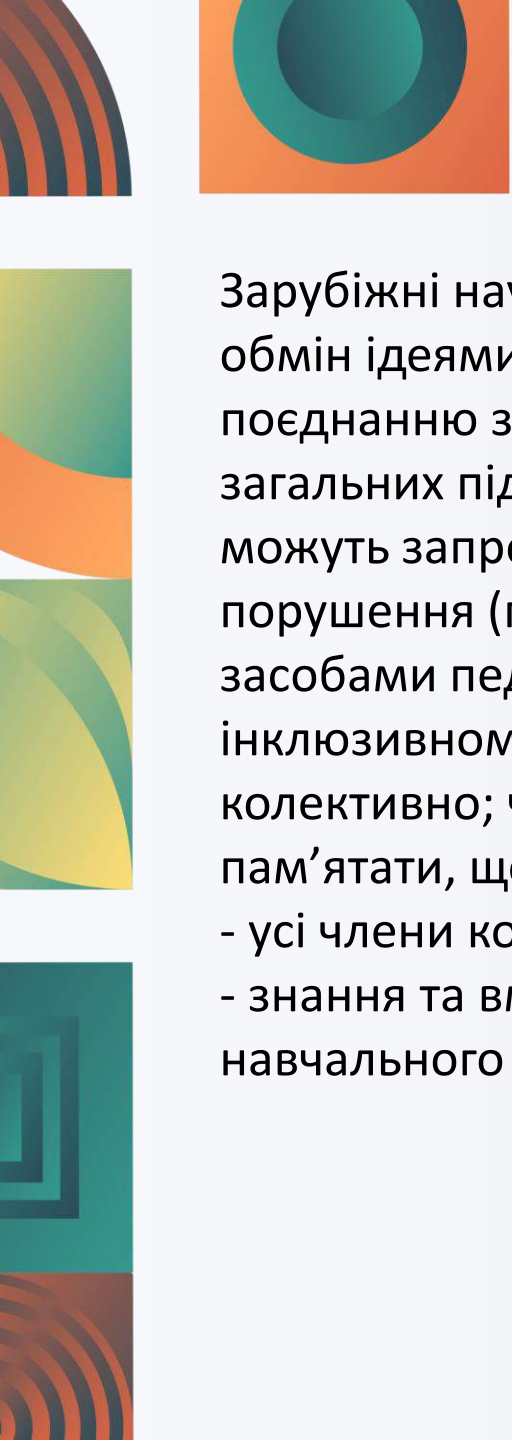

ВИКЛАДАННЯ У КОМАНДІ

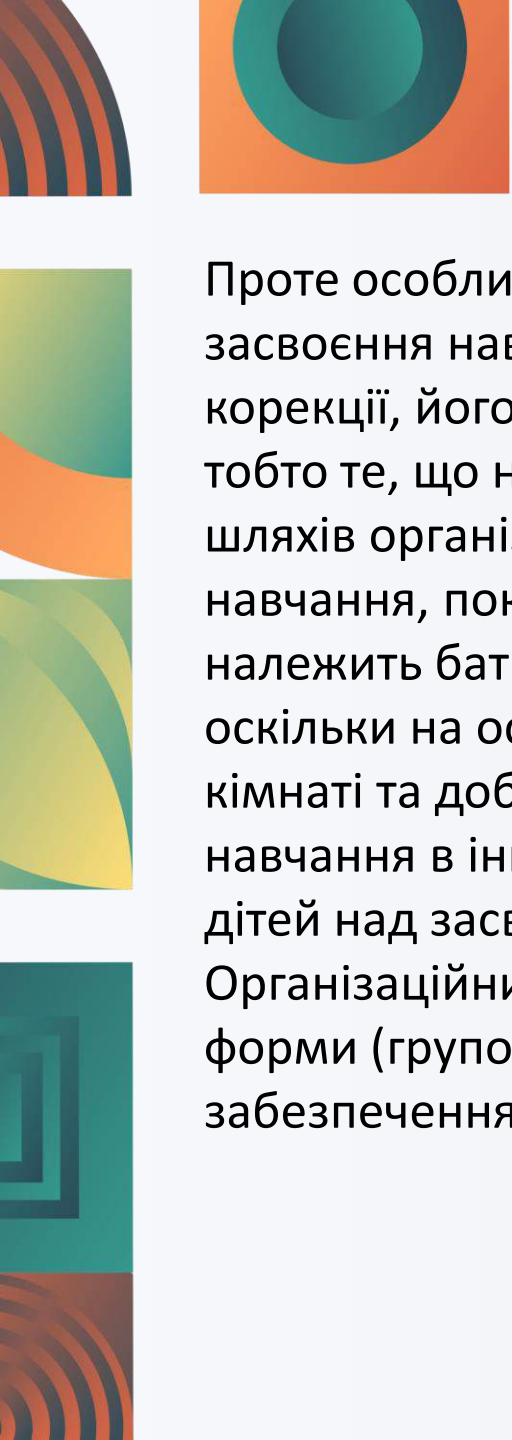
У процесі командної роботи педагоги проводять заняття разом. Вони розподіляють обов'язки між собою, разом планують і проводять заняття. Така модель вимагає найвищої міри взаємної довіри та поваги між педагогами, здатності узгоджувати свої стилі викладання. Вони спільно подають інформацію, працюють над виробленням навичок, керують дитячим колективом.

Кожна дитина має свої особливості розвитку, свої таланти, сильні та слабкі сторони. У дітей з особливими освітніми потребами просто свої особливі системні налаштування і їм теж життєво необхідно навчатися, спілкуватися, товаришувати... Кожна дитина повинна отримувати "порцію" педагогічної уваги і піклування про його зростання і формування особистості.

Зарубіжні науковці (Zigmond and Magiera) зазначають, що важливими є спільні обговорення, обмін ідеями щодо особливостей навчання конкретних дітей. Результати досягаються завдяки поєднанню знань педагога щодо обсягу навчального матеріалу відповідно до програми, загальних підходів роботи з групою та фахівців спеціальної освіти або ресурсних центрів, які можуть запропонувати спеціальні методики, адаптацію викладання відповідно до певного порушення (порушення слуху, зору тощо). Корекційно-розвивальна робота здійснюється засобами педагогічного процесу – його змістом, методикою, організаційними формами. В інклюзивному закладі рішення стосовно форм, методів, засобів роботи з дитиною ухвалюється колективно; члени команди несуть колективну відповідальність за результат. Також необхідно пам'ятати, що:

- батьки – рівноправні члени команди;
- усі члени команди мають рівний статус і вважаються однаково важливими;
- знання та вміння представників різних дисциплін інтегруються під час розробки та реалізації навчального плану роботи з дитиною.

Проте особливості корекційно-розвивального впливу визначаються не стільки закономірностями засвоєння навчального матеріалу, скільки його метою, визначеною відповідно до предмета корекції, його сутності, психологічних закономірностей впливу на нього. Саме предмет корекції, тобто те, що необхідно виправляти та розвивати в дитини, визначає мету, пошук спеціальних шляхів організації педагогічного процесу, добір відповідних методичних засобів та змісту навчання, показники його результативності. Значна роль у закріпленні корекційної роботи належить батькам. Важливо до початку навчального року провести бесіду з батьками дитини, оскільки на основі отриманої від них інформації відбуватимуться первинні зміни у груповій кімнаті та добиратиметься наочний матеріал для учня. Організація корекційно спрямованого навчання в інклюзивній групі передбачає підготовку та створення умов, необхідних для роботи дітей над засвоєнням програмного матеріалу, подолання навчальних проблем, висвітлених у ІПР. Організаційний бік такої роботи охоплює широкий діапазон питань: визначення оптимальної її форми (групова, підгрупова, індивідуальна), типу заняття та його структури, а також забезпечення дітей необхідними навчальними матеріалами, інструментами тощо.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!